

Felaktiga utbetalningar inom allmän pension

Pensionsmyndighetens återrapportering av
regeringsuppdrag 2022-01-13 (Fi2021/03247,
Fi2022/00107)

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

1.	Inledning	1
2.	Generellt om genomförande av omfattningsstudierna	1
2.1.	Definition av felaktiga utbetalningar	1
2.2.	Upplägg för studierna	2
2.3.	Orsaksindelning	2
2.4.	Misstänkt avsiktligt eller oavsiktligt fel	3
3.	Allmän pension	3
3.1.	Inkomstgrundad allmän pension	4
3.1.1.	Tilläggs pension	4
3.1.2.	Inkomstpension	5
3.1.3.	Premiepension	5
3.2.	Särskilt pensionstillägg	5
3.3.	Garantipension	5
3.4.	Inkomstpensionstillägg	6
3.4.1.	Implementeringen av inkomstpensionstillägg	6
3.5.	Utgifter	6
3.6.	Kända och potentiella risker inom allmän pension	7
3.6.1.	Beräkningsregler	8
3.6.2.	Dödsfall	8
3.6.3.	Civilstånd	9
3.6.4.	Utlandsbosättning	9
3.6.5.	Pension från annat land	10
3.6.6.	Svensk och utländsk tjänstepension för födda 1937 eller tidigare	10
3.6.7.	Försäkringstid	10
4.	Empiriska studier inom garantipension	10
4.1.	Metoder	10
4.1.1.	Population och urval	11
4.1.2.	Skattning av totalfelet	12
4.1.3.	Mättidpunkt	13
4.1.4.	Genomförande	13
4.2.	Resultat	13
4.2.1.	De totala felutbetalningarna	14
4.3.	Totalfelets fördelning över orsaker	14
4.3.1.	Felkällor och osäkerheter i orsaksfördelningen	15
4.4.	Deskriptiva mått	16
4.4.1.	Deciler	16
4.4.2.	Förekomst av felorsaker	16
4.4.3.	Medelvärde och standardavvikelse	17
4.5.	Misstänkt avsiktligt eller oavsiktligt fel	17

5.	Empiriska studier inom inkomstpensionstillägg.....	18
5.1.	Metoder.....	18
5.1.1.	Population och urval.....	18
5.1.2.	Skattning av totalfelet.....	19
5.1.3.	Mättidpunkt.....	20
5.1.4.	Genomförande.....	20
5.2.	Resultat.....	20
5.2.1.	De totala felutbetalningarna	21
5.3.	Totalfelens fördelning över orsaker	21
5.3.1.	Felkällor och osäkerheter i orsaksfördelning.....	22
5.4.	Deskriptiva mått	22
5.4.1.	Deciler	23
5.4.2.	Förekomst av felorsaker.....	23
5.4.3.	Medelvärde och standardavvikelser	24
5.5.	Misstänkt avsiktligt eller oavsiktligt fel	24
6.	Icke empiriska studier inom allmän pension.....	24
6.1.	Metoder.....	25
6.1.1.	Avgränsning	25
6.2.	Resultat.....	25
6.2.1.	Resultat från tidigare omfattningsstudier.....	26
7.	Analys av resultat.....	26
7.1.	Garantipension – empiriska studier	27
7.1.1.	Bortfall.....	27
7.1.2.	De totala felutbetalningarna	27
7.1.3.	Orsaksfördelning.....	27
7.1.4.	Misstänkt avsiktliga fel.....	28
7.2.	Inkomstpensionstillägg – empiriska studier.....	28
7.2.1.	Bortfall.....	28
7.2.2.	De totala felutbetalningarna	28
7.2.3.	Orsaksfördelning.....	29
7.2.4.	Misstänkt avsiktliga fel.....	29
7.3.	Icke empiriska studier inom allmän pension	29
8.	Förslag till förändringar och åtgärder	30
8.1.	Informationsutbyte mellan myndigheter	30
8.2.	Lagändring i 110 kap. 33 § SFB.....	30
8.3.	Lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen	30
8.4.	Registrering av in- och utresor	31
8.5.	Förslag på förändringar inför kommande omfattningsstudier	31

Bilaga 1	32
Bilaga 2	36
Bilaga 3	40
Bilaga 4	44

Förord

Pensionssystemet är betydelsefullt för välfärdssamhället. Under 2022 betalade Pensionsmyndigheten ut 415 miljarder kronor i pensioner och förmåner. Myndigheten står därmed för en betydande del av välfärdsutbetalningarna.

Risker för felaktiga utbetalningar finns genom hela kedjan från intjänande av pensionsrätter via mottagen ansökan/ärende till dess att pengarna är pensionären till handa och kan även inträffa under hela utbetalningstiden. De flesta av myndighetens förmåner utbetalas livsvarigt vilket innebär att felaktiga utbetalningar kan ackumuleras till stora belopp.

Fel/brister som uppstått i tidigare led eller hos andra myndigheter och som inte upptäckts eller korrigerats får följeffekter på pensionerna och de pensionsrelaterade förmånerna. Det är därför viktigt att förstå omfattningen och orsakerna till de felutbetalningar som kan uppstå på grund av oriktiga uppgifter och inte anmälda förändringar.

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten har fått i uppdrag att med empiriska metoder genomföra omfattningsstudier inom allmän pension avseende garantipension och inkomstpensionstillägg. Myndigheten valde att granska en enskild risk i form av pension från annat land. I uppdraget ingick även att uppskatta omfattningen av felaktiga utbetalningar avseende övriga risker och förmåner inom allmän pension med stöd av icke empiriska metoder.

Myndigheten bedömer att de totala felaktiga utbetalningarna i de empiriska studierna avseende garantipension uppgår till 136 miljoner kronor vilket motsvarar 0,79 procent av 2022 års utbetalningar.

Myndigheten bedömer att de totala felaktiga utbetalningarna i de empiriska studierna avseende inkomstpensionstillägg uppgår till 32 miljoner kronor vilket motsvarar 0,52 procent av 2022 års utbetalningar.

Den vanligaste felorsaken är att förmånstagarna inte hade anmält förändring.

Felutbetalningar i de ersättningar och risker inom allmän pension som inte studerats empiriskt uppskattas uppgå till 419 miljoner kronor. Detta utgör 0,11 procent av de totala utbetalningarna för 2022.

De sammanlagda felutbetalningarna inom allmän pension uppskattas uppgå till strax under 588 miljoner kronor. Detta utgör 0,15 procent av de totala utbetalningarna för 2022.

1. Inledning

Regeringen gav den 13 januari 2022 Pensionsmyndigheten i uppdrag att genomföra empiriska omfattningsstudier under 2022 inom allmän pension avseende garantipension och inkomstpensionstillägg. Uppdraget har getts med stöd av förordning (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Av samma förordning framgår även att de studier som ska genomföras av välfärdsmyndigheterna ska samordnas av och återrapporteras till Ekonomistyrningsverket (ESV).

Pensionsmyndigheten har inte tidigare genomfört empiriska omfattningsstudier avseende felaktiga utbetalningar inom garantipension och inkomstpensionstillägg.

Med hänsyn bland annat till populationernas storlek¹ har myndigheten bedömt att det inte varit möjligt att slumpmässigt kontrollera samtliga faktorer som påverkar rätten till förmånerna. Sådana kontroller hade varit både tids- och resursmässigt svåra att genomföra inom den snäva tidsramen. Myndigheten har i stället valt att genomföra empiriska studier utifrån risken att uppgifter om pension från annat land som påverkar garantipension och inkomstpensionstillägg saknas eller är felaktiga.

Omfattningen av felaktiga utbetalningar avseende övriga ersättningar och risker inom allmän pension har uppskattats med icke empiriska studier. Den senaste bedömningen avseende felaktiga utbetalningar inom allmän pension genomfördes under 2017 i samband med Delegationen för korrekta utbetalningar (KUT-delegationen)².

2. Generellt om genomförande av omfattningsstudierna

I avsnittet nedan presenteras definitionen av felaktiga utbetalningar samt hur studierna är upplagda. Avsnittet avslutas med en presentation av orsaksindelningen och definitionen av *misstänkt* avsiktliga fel.

2.1. Definition av felaktiga utbetalningar

Förordning (2021:663) innehåller bestämmelser som syftar till att stärka arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen, men av 2 § framgår att felaktiga utbetalningar avser utbetalningar som sker trots att villkoren för att ta del av ersättningen inte är uppfyllda.

De genomförda empiriska studierna utgår från en enskild risk där resultaten förväntas omfatta för mycket utbetalda förmåner. Myndigheten har även valt att avgränsa övriga uppskattningar till för mycket utbetalt.

¹ Garantipension utbetalades under 2021 i genomsnitt till cirka 689 000 förmånstagare och inkomstpensionstillägget utbetalades i snitt till cirka 1 249 000 förmånstagare.

² Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemet SOU 2019:59, se rapport 4: Läckage i välfärdssystemet, del 1

2.2. Upplägg för studierna

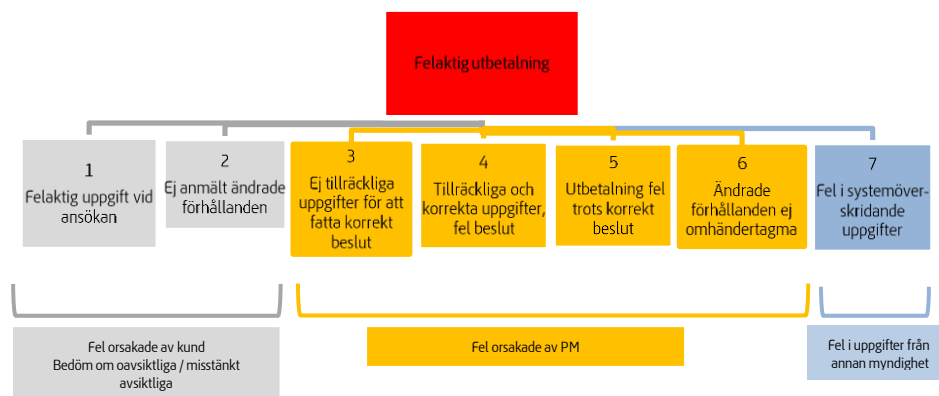
I studierna har Pensionsmyndigheten utgått från både empiriska och icke empiriska metoder för att uppskatta felutbetalningarna. Inom garantipension och inkomstpensionstillägg har myndigheten valt att studera en specifik risk med empiriska metoder.

Pensionsmyndigheten har inte haft möjlighet att studera samtliga risker inom allmän pension med empiriska metoder. Dessa risker har istället uppskattats med icke empiriska metoder.

2.3. Orsaksindelning

Enligt regeringens beslut ska totalfelets fördelning över orsaker redovisas med samma detaljeringsgrad som användes i de omfattningsstudier som genomfördes inom ramen för KUT-delegationen. Orsaksindelning har endast kunnat tillämpas på de empiriska studierna.

Figur 1. Orsaksindelning

Fel orsakade av sökande/förmånstagare

Felaktiga uppgifter vid ansökan

Under denna felorsak redovisas fel som uppstått vid ansökningstillfället på grund av att de uppgifter som sökande lämnat var felaktiga, exempelvis pension från annat land.

Ej anmält ändrade förhållanden

Här redovisas felaktiga utbetalningar som uppstått efter att förmånerna beviljats, exempelvis ej anmälda förändringar av pension från annat land.

Fel orsakade av myndigheten

Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut

Fel som orsakats av att myndigheten har fattat beslut utan tillräckliga uppgifter faller under denna kategori. Avser exempelvis fel som orsakats av brister i myndighetens utredningsskyldighet.

Tillräckliga och korrekta uppgifter men fel beslut

Den sökande/förmånstagaren har inkommit med tillräckliga och korrekta uppgifter för att få ersättning, men myndigheten fattade trots detta ett felaktigt beslut. Det handlar exempelvis om att uppgifterna missades eller registrerades felaktigt samt beslut som prövats ex officio.

Utbetalning fel trots korrekt beslut

Utbetalningen kan bli fel trots att myndigheten har fattat ett korrekt beslut. Det kan till exempel handla om felregistreringar då utbetalningen ska verkställas, manuella utbetalningar eller att beslut om indragning har fattats men utbetalningarna ändå löper på.

Ändrade förhållanden ej omhändertagna

Om förmånstagaren har anmält förändringar eller om myndigheten på annat sätt fått kännedom om förändringar, men då dessa av olika skäl inte omhändertagits, kategoriseras felet under denna orsaksgrund.

Systemöverskridande fel

Med systemöverskridande uppgifter avses de uppgifter som är centrala i många ersättningssystem för att bedöma rätten till och storleken på ersättningen. Dessa uppgifter registerförs ofta hos en myndighet och används av flera myndigheter.

Då de empiriska studierna i denna rapport utgått från en enskild risk var det redan på förhand känt att det skulle bli svårt att upptäcka fel i systemöverskridande uppgifter. Fel i systemöverskridande uppgifter redovisas därför inte i resultatet för varken garantipension eller inkomstpensionstillägg.

2.4. Misstänkt avsiktligt eller oavsiktligt fel

Av uppdraget framgår att samtliga fel som orsakats av de sökande/förmånstagarna ska kategoriseras utifrån om de varit oavsiktliga eller *misstänkt* avsiktliga. Som underlag för denna kategorisering finns ett PM som togs fram i samband med KUT-delegationen.

Generaliserat ska ett fel som orsakats av den sökande/förmånstagaren i syfte att få för mycket ersättning bedömas som *misstänkt* avsiktligt. Syftet med begreppet *misstänkt* avsiktligt fel har varit att få en bredare träffyta än vad som är möjligt med anledning av bidragsbrottslagen. Pensionsmyndigheten ser dock en risk med bredda begreppet eftersom det kan användas i en annan kontext än vad som avsetts.

För att myndigheten ska kunna redovisa en rättvisande bild i samband med de empiriska studierna har gemensamma ärendediskussioner förts för att handläggarna ska göra en så likartad bedömning som möjligt.

3. Allmän pension

Syftet med allmän pension är att ge en grundläggande ekonomisk trygghet vid ålderdom. Allmän pension består av en inkomstgrundad del och ett grundskydd i form av garantipension.

Allmän pension utbetalas livsvarigt vilket innebär att eventuella felaktiga utbetalningar kan ackumuleras till stora belopp.

3.1. Inkomstgrundad allmän pension

Inkomstgrundad allmän pension består av:

- Tilläggspension
- Inkomstpension
- Premiépension

Det nuvarande allmänna pensionsystemet³ bygger på livsinkomstprincipen som innebär att pensionen baseras på inkomsterna under hela förvärvslivet. Skatteverket beslutar om pensionsgrundande inkomst i samband med att de fattar beslut om slutgiltig skatt för aktuellt inkomstår. Även vissa så kallade fiktiva inkomster ger pensionsrätt. Sådana tänkta inkomster kallas pensionsgrundande belopp. Pensionsgrundande belopp kan tillgodoräknas en försäkrad som har sjuk- eller aktivitetsersättning, fullgör pliktjänstgöring, bedriver studier finansierade med studiemedel, eller har småbarn. Pensionsmyndigheten beslutar om pensionsgrundande belopp.

Personer som har intjänade pensionsrätter har rätt till att ta ut inkomstgrundad allmän pension från och med den månad de uppnår pensionsålder:

- De som är födda 1958 eller tidigare har kunnat ta ut pension från 61 års ålder.
- Från och med januari 2020 höjdes den tidigaste pensionsåldern till 62 år för de som är födda 1959 eller senare.
- Den 31 maj 2022 fattade riksdagen beslut om höjda pensionsåldrar från och med 2023. Den tidigaste åldern höjs till 63 år.
- Från och med 2026 kommer pensionsåldrarna knytas till den så kallade riktåldern⁴.

Personen kan själv välja från och med vilken månad pensionen ska börja utbetalas samt välja mellan att ta ut hela sin pension eller att göra partiellt uttag. Partiellt uttag av pension kan göras i nivåerna tre fjärdedelar, hälften eller en fjärdedel.

3.1.1. Tilläggspension

De som är födda 1937 eller tidigare kan ha rätt till tilläggspension. I vissa fall betalas den även ut till personer som är födda 1938 och senare. Den baseras på intjänade pensionspoäng enligt reglerna i det tidigare ATP-systemet⁵. Tilläggspensionen består i princip av ATP och ett belopp motsvarande den tidigare folkpensionen.

³ Omfattar personer födda 1938 eller senare.

⁴ Riktåldern beslutas varje år och tillämpas sex år senare. Riktåldern för 2020 och 2021 har beslutats till 67 år, vilket i praktiken kommer att tillämpas från och med 2026 respektive 2027. Från 2026 då riktåldern 67 år gäller, ska även den lägsta åldern för att ta ut allmän pension ändras till tre år före riktåldern. Detta innebär att de som är födda 1963 eller senare kommer tidigast att kunna ta ut pension vid 64 års ålder.

⁵ Allmän tilläggspension enligt den upphävda lagen (1962:381) om allmän försäkring.

3.1.2. Inkomstpension

Inkomstpension kan betalas ut till personer som är födda 1938 eller senare. För personer födda 1938–1953 utges en del av pensionen i form av inkomstpension (och premiepension) och en del av pensionen i form av tilläggspension.

3.1.3. Premiepension

Premiepensionen är den fonderade delen av den allmänna pensionen som omfattar personer som är födda 1938 eller senare. För att ha rätt att ta ut premiepension måste personen ha uppnått pensionsålder och ha ett positivt premiepensionskapital.

I samband med att den enskilde ansöker om att få sin pension utbetald räknar Pensionsmyndigheten om kapitalet på inkomst- och premiepensionskontot till ett belopp att betala ut varje månad. Storleken på månadsbeloppet är beroende av storleken på kapitalet och den enskildes ålder. Handläggningen är i hög grad automatiserad.

3.2. Särskilt pensionstillägg

Särskilt pensionstillägg utges till en förmånstagare som är född 1953 eller tidigare och som har vårdat sjukt eller funktionshindrat barn under minst sex år och därmed avstått från förvärvsarbete. Maximalt tillägg är 50 procent av prisbasbeloppet för den som börjar ta ut tillägget vid 65 års ålder. Få personer (cirka 600) uppbär tillägget på grund av höga kriterier för att uppfylla kraven för att beviljas förmånen. Risken för felutbetalningar blir därför låg och uppskattning av fel kommer inte att göras.

3.3. Garantipension

Garantipensionen är ett grundskydd i den allmänna pensionen som är till för de personer som haft liten eller ingen arbetsinkomst i arbetsför ålder. Den är baserad på hur många år en person varit bosatt i Sverige. För att få rätt till garantipension krävs minst tre års bosättningsstid i Sverige före 65 års ålder. För att få full ersättning krävs att personen varit bosatt i Sverige i 40 år. Förmånen kan beviljas till personer som är 65 år eller äldre⁶.

Garantipensionen är bosättningsbaserad vilket innebär att den som uppbär förmånen bara har rätt till ersättningen om hen är bosatt i Sverige, inom EU/EES-land eller Schweiz⁷.

I december 2017 kom en dom från EU-domstolen som innebar att garantipension, för personer födda 1938 eller senare, ska beräknas som en minimiförmån om de bott och tjänat in pension och försäkringsperioder i flera EU/EES-länder. Att en förmån betraktas som en minimiförmån⁸ innebär att förmånstagaren inte får beviljas ett belopp som är lägre än det minimibelopp som har fastställts enligt landets lagstiftning

⁶ Den 31 maj 2022 fattade riksdagen beslut om höjda pensionsåldrar från och med 2023. Åldern för när garantipension kan börja betalas ut ändras till 66 år. Beslutet innebär också att pensionsåldrarna ska knytas till den så kallade riktåldern från och med 2026.

⁷ Tillfällig lag från januari 2018 har möjliggjort utbetalning av garantipension inom EU/EES. Upphör i januari 2023. Under vissa förutsättningar kvarstår dock rätten till garantipension vid bosättning i Kanada.

⁸ EU-förordning 883/2004 artikel 58

när alla försäkringsperioder beaktats. Domen innebär också att pensioner från andra EU/EES-länder ska påverka beräkningen av förmånen.

3.4. Inkomstpensionstillägg

I september 2021 infördes ett tillägg till den inkomstgrundade pensionen i form av ett inkomstpensionstillägg. Syftet med inkomstpensionstillägget är att höja pensionerna för dem som arbetat ett helt arbetsliv med låg lön. Den pension som den enskilde tjänat in genom arbete ligger till grund för inkomstpensionstillägget.

En förutsättning för att ha rätt till inkomstpensionstillägget är att förmånstagaren tar ut sin inkomstgrundade allmänna pension. Om hen har valt att ta ut en andel av pensionen betalas tillägget ut med samma andel. För att få rätt till tillägget krävs också att förmånstagaren har minst ett år med pensionsgrundad inkomst (PGI)⁹. Allmän inkomstgrundad ålderspension från EU/EES och Schweiz och i vissa fall även Storbritannien påverkar inkomstpensionstillägget.

Inkomstpensionstillägget kan som tidigast beviljas från och med 65 års ålder och kan utbetalas så länge förmånstagaren är bosatt i Sverige, inom EU/EES, i Schweiz eller i ett konventionsland.

Inkomstpensionstillägg lämnas om beräkningsunderlaget för år 2022 uppgår till mellan 9 223 och 17 420 kronor per månad. Förmånsbeloppet ska vara som högst när beräkningsunderlaget ligger mellan 11 273 och 14 346 kronor per månad, maximalt belopp är 600 kronor per månad. Före och efter detta intervall trappas beloppet upp respektive ned enligt givna intervall.

3.4.1. Implementeringen av inkomstpensionstillägg

Vid implementeringen gjordes en automatisk prövning av rätten till inkomstpensionstillägg för förmånstagare som uppbar inkomstgrundad pension i form av inkomstpension eller tilläggspension samt uppnått ålder för grundskydd i augusti 2021.

I samband med implementeringen sändes förfrågan om aktuella pensionsuppgifter och eventuell pension från annat land ut till cirka 250 000 förmånstagare. Utskicket omfattade förmånstagare som har bott/bor eller har arbetat i ett annat EU/EES-land eller i Schweiz och som därför kunde erhålla pension från dessa länder.

3.5. Utgifter

Under 2022 utbetalades sammanlagt cirka 392 miljarder kronor i allmän pension. I genomsnitt hade:

- 1 963 400 inkomstpension
- 1 802 500 tilläggspension
- 1 838 900 premiepension¹⁰

⁹ För den som är född 1937 eller tidigare krävs det ett år med pensionspoäng.

¹⁰ I denna siffra inkluderas efterlevandeskydd till premiepension. Under 2022 uppbar i genomsnitt 37 715 förmånstagare efterlevandeskydd till premiepension.

- 804 500 garantipension
- 1 251 300 inkomstpensionstillägg

Under 2022 var de genomsnittliga utbetalningarna per person och år:

- 102 700 kronor i inkomstpension
- 79 600 kronor i tilläggspension
- 12 800 kronor i premiepension¹¹
- 21 600 kronor i garantipension
- 4 900 kronor i inkomstpensionstillägg

Inkomstgrundad allmän pension i form av tilläggspension, inkomstpension och premiepension, finansieras genom en allmän pensionsavgift, en arbetsgivaravgift, en egenavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften förs helt till AP-fonderna medan de andra tre avgifterna fördelas mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet. Den del av arbetsgivaravgiften och egenavgiften som avser inkomster över taket får staten. Inkomst- och tilläggspension betalas från AP-fonderna.

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionerna ingår inte i statens budget. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader med mera redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket. Pensionsmyndigheten är försäkringsgivare och förvaltar premiepensionskapitalet för pensionsspararnas och pensionärernas räkning och redovisar en motsvarande skuld till dessa. Premiepensionen är liksom inkomstpensionen avgiftsbaserad, men till skillnad från inkomstpensionen är pensionskapitalet reellt och placerat i olika fonder som pensionsspararen själv väljer.

Inkomstpensionstillägget skiljer sig från övriga arbetsbaserade förmåner på så sätt att tillägget inte är en förmån som den enskilde tjänat in och som svarar mot avgifter som betalats. Det är ett tillägg till den inkomstgrundade allmänna pensionen och finansieras genom statsbudgeten. Även garantipensionen finansieras helt med statliga medel. Både inkomstpensionstillägg och garantipension tillhör därmed utgiftsområde 11 – Ekonomisk trygghet vid ålderdom.

3.6. Kända och potentiella risker inom allmän pension

Felaktiga utbetalningar uppstår när förmånerna betalas ut på felaktiga eller otillräckliga grunder, eller när ändrade förhållanden inte anmäls. Korrekta uppgifter och underlag har därför en avgörande betydelse för att utbetalningarna ska bli rätt. Allmän pension utbetalas i regel livsvarigt, vilket innebär att felaktiga utbetalningar kan pågå under lång tid och ackumuleras till stora belopp.

¹¹ I denna siffra inkluderas efterlevandeskydd till premiepension. Under 2022 utbetalades cirka 6 001 kronor i genomsnitt per person och år.

Den sökande/förmånstagaren är skyldig att lämna de uppgifter som har betydelse för bedömningen av förmånerna, samt att anmäla ändrade förhållanden. Det finns en risk för att den sökande/förmånstagaren underlåter att lämna uppgifter, lämnar felaktiga uppgifter eller inte anmäler förändringar. Underlåtenheten kan vara både avsiktlig och oavsiktlig.

Myndigheten ska utreda ärenden i den omfattning som dess beskaftenhet kräver, det vill säga bedöma om de uppgifter som lämnats i samband med ansökan är tillräckliga eller om en komplettering ska göras och i så fall på vilket sätt.

Det finns risk för att fel kan uppstå på grund av brister i handläggningen, exempelvis att myndigheten:

- inte utreder ärendena tillräckligt
- registrerar felaktiga uppgifter
- inte omhändertar anmälan om ändrade förhållanden i tid

I samband med handläggning av ansökan om allmän pension samt under löpande utbetalning inhämtar och verifierar myndigheten uppgifter med tredje part, exempelvis andra svenska eller utländska myndigheter. Fel och brister kan förekomma i de underlag som inhämtats. Felen kan handla om så kallade systemöverskridande uppgifter, främst identitet/ålder och folkbokföringsuppgifter som exempelvis civilstånd och bosättning. Felet kan även avse taxerade inkomster vilket i sin tur kan leda till felaktigt fastställda pensionsgrundande inkomster. Risker kopplat till sådana uppgifter är svåra att uppskatta av annan myndighet än den registerförande myndigheten. Dessa systemöverskridande risker kommer därför inte att studeras i denna rapport.

3.6.1. Beräkningsregler

Pensionsförmånerna består av flera delar och under december månad varje år räknas alla delar om inför nästkommande år. Inför omräkningarna räknar myndigheten exempelvis ut hur mycket pension som ska betalas ut mot bakgrund av ändrat prisbasbelopp, den allmänna löneutvecklingen, inflation och demografiska faktorer. Pensionsförmånerna räknas även om i samband med lagändringar. Det finns risk för att felaktiga utbetalningar uppstår till följd av fel vid beräkning av nya beräkningsgrunder och att felaktiga uppgifter registreras i databasen. Myndigheten genomför ett flertal kontroller vid såväl beräkningen som implementeringen av ändrade beräkningsregler. Det finns också kontroller på systemnivå i samband med att årsomräkningarna görs när det gäller att beviljade belopp är rimliga. Kontroller görs också löpande i samband med Riksrevisionens granskning. Denna risk bedöms därför som mycket liten men omfattar samtliga förmåner inom allmän pension.

3.6.2. Dödsfall

Pensionsmyndigheten utgår från att myndigheten får kännedom om dödsfall för personer som är folkbokförda i Sverige, men det finns risk för att myndigheten inte får någon information när det gäller utlandsbosatta förmånstagare. Detta gäller främst de förmånstagare som inte anmält utvandring eller längre vistelser i utlandet. Risken omfattar samtliga förmåner inom allmän pension.

De förmånstagare som uppbär allmän pension¹² och som är bosatta utanför Sverige måste varje år skicka in ett så kallat levnadsintyg¹³. Här finns dock en risk med att anhöriga/annan person inte anmäler ett dödsfall till Skatteverket och även fortsätter skicka in levnadsintyget för att ta del av den avlidnes förmån.

3.6.3. Civilstånd

Förmånstagarnas civilstånd påverkar tilläggspensionen och garantipensionen. Förmånerna blir lägre om förmånstagaren är gift. Om beloppen för tilläggspension ändras kan detta också påverka inkomstpensionstillägget.

Bor förmånstagaren i Sverige får myndigheten löpande uppgifter om ändrade faktiska civilstånd från Skatteverket. Myndigheten räknar därefter automatiskt om förmånerna. Bor hen utanför Sverige ska antingen kontaktinstitutionen¹⁴ eller förmånstagaren själv uppge det aktuella civilståndet på ansökan.

Oanmälda och felaktiga uppgifter avseende civilstånd innebär en risk för felaktiga utbetalningar. Risker avser främst utlandsbosatta, men risker finns även vid bedömning av fiktiva civilstånd¹⁵ och faktiska boendeförhållanden.

3.6.4. Utlandsbosättning

Oanmälda och felaktiga uppgifter avseende utlandsbosättning påverkar garantipension och inkomstpensionstillägg.

En grundläggande förutsättning för rätten till garantipension är att personen i fråga ska omfattas av svensk socialförsäkring genom bosättning. Förmånen baseras också på hur många år personen varit bosatt i Sverige. Det är personen själv som har bäst vetskap om hen tidigare har bott utomlands, bor utomlands eller befinner sig längre perioder utomlands.

Rätten till garantipension upphör om förmånstagaren flyttar utanför EU/EES eller Schweiz. Om förmånstagaren vistas eller planerar att vistas utanför EU/EES i mer än tolv månader anses hen vara bosatt utanför EU/EES. Det gäller även om förmånstagaren har för avsikt att vistas utanför EU/EES under en kortare tid än tolv månader, men sedan förlänger vistelsen.

Inkomstpensionstillägg är en arbetsbaserad förmån som lämnas så länge förmånstagaren är bosatt i Sverige, inom EU/EES, i Schweiz, i ett konventionsland eller i vissa fall Storbritannien. Grundförutsättningen för rätten till inkomstpensionstillägg är dock att förmånstagaren har minst ett år med försäkringstid.

En bidragande orsak till att fel och brister uppstår kan vara att förutsättningarna för att få behålla de olika bosättningsbaserade förmånerna utanför Sverige skiljer sig åt. Regelverket kan med anledning av detta upplevas som komplext och svårt att förstå.

¹² Olika regler gäller för olika förmåner och olika länder.

¹³ Via levnadsintygen intygar förmånstagaren att hen lever och därmed har fortsatt rätt till förmånen.

¹⁴ Institutionen i bosättningslandet eller det senaste försäkringslandet

¹⁵ Om en person bor tillsammans med någon hen tidigare varit gift med och/eller har/har haft gemensamma barn med beräknas personen i pensionshänseende som gift (så kallat fiktivt civilstånd). En gift förmånstagare som stadigvarande lever åtskild från sin make likställs med ogift, exempelvis när en av makarna bor på äldreboende.

3.6.5. Pension från annat land

Garantipensionen påverkas av allmän pension från annat land, som inte är att likställa med garantipension, samt utländsk änkepension, efterlevandepension och livränta.

Inkomstpensionstillägget påverkas av inkomstgrundade ålderspensioner från annat EU/ EES-land, Schweiz samt i vissa fall Storbritannien. Andra typer av pension som till exempel efterlevandepension påverkar inte inkomstpensionstillägget.

Det är framförallt personerna själva som har vetskap om de arbetat utomlands och därmed tjänat in till pensionsrätt i det landet eller uppbär pension från annat land. När det gäller EU/EES-länder, Schweiz eller konventionsländer¹⁶ har myndigheten möjlighet att kontrollera uppgifterna i de fall personerna uppgett att de uppbär en pension från annat land.

Uppgifter om pension från annat land som saknas eller undanhålls bedöms vara en betydande risk för felaktiga utbetalningar.

3.6.6. Svensk och utländsk tjänstepension för födda 1937 eller tidigare

Svensk tjänstepension och tjänstepension från andra länder som är skattepliktig i Sverige ska ingå i det beräkningsunderlag som används vid beräkningen av garantipension för förmånstagare födda 1937 och tidigare. Uppgifter om tjänstepension hämtas in från Skatteverket och grundas på det som den enskilde själv lämnat in genom sin deklaration.

Om sökande/förmånstagaren inte lämnar in uppgift om sin pension från annat land eller uppger fel belopp kan garantipensionen beräknas felaktigt och ett för högt belopp utbetalas.

3.6.7. Försäkringstid

Försäkringstid är den tid som personen har bott i Sverige, inom EU/EES eller Schweiz och som myndigheten kallar bosättningsstid. Försäkringstid för bosättning används vid beräkningen av garantipension. Fel i försäkringstiden kan innebära att garantipensionen beslutas på felaktiga grunder och betalas ut med ett felaktigt belopp.

4. Empiriska studier inom garantipension

4.1. Metoder

Pensionsmyndigheten har inte tidigare genomfört några empiriska omfattningsstudier avseende felaktiga utbetalningar inom garantipension. De empiriska studierna inom ramen för omfattningsstudierna 2022 har för garantipensionen avgränsats till uppgifter om pension från annat land.

¹⁶ Avser länder som Sverige har avtal med om social trygghet.

Med hänsyn bland annat till populationernas storlek (cirka 689 000) har myndigheten bedömt att det inte varit möjligt att slumpmässigt kontrollera samtliga faktorer som påverkar rätten till förmånen. Sådana kontroller hade varit både tids- och resursmässigt svåra att genomföra inom den snäva tidsramen. Det finns också risker som kan vara svåra att fånga i en sådan kontroll exempelvis vissa boende- och bosättningsförhållanden. Myndigheten valde därför att genomföra empiriska studier utifrån risken att uppgifter om pension från annat land som påverkar garantipensionen saknas eller har förändrats då uppgiften ofta är en orsak till felaktiga utbetalningar.

Metoden bygger på att tillförlitliga uppgifter avseende pension från annat land kan inhämtas från förmånstagare och utländska pensionsmyndigheter. Studien omfattade endast förmånstagare som var bosatta i Sverige vid kontrolltidpunkten och som under åldern 16–64 år bott eller arbetat inom EU/EES, i Schweiz eller i ett konventionsland. Studien omfattade därför inte pension från övriga länder. Att endast bosatta i Sverige omfattades berodde bland annat på aviserade ändringar avseende exporträtten för garantipension vid bosättning utomlands¹⁷.

Fokus för kontrollen låg på att kontrollera om nuvarande förmån betalades ut efter korrekta och aktuella uppgifter om pension från annat land.

Övriga risker inom förmånen har uppskattats med icke empiriska metoder.

4.1.1. Population och urval

Urvalet till den slumpmässiga efterkontrollen består av ett obundet slumpmässigt urval om 350 ärenden. Rampopulationen på 107 196 förmånstagare för urvalet är samtliga förmånstagare med en ordinarie utbetalning av garantipension. Förmånen ska ha uppburits i januari 2022 för de förmånstagare som inte kan uteslutas tillhör populationen för risken pension från annat land.

Tabell 1. Rampopulation och urval (före bortfall) för garantipension

Rampopulation	Ärenden (N)	Urval (n)
Garantipension	107 196	350

Urvalsstorleken har fastställts utifrån en avvägning mellan resursåtgång och den säkerhet med vilken myndigheten önskar uttala sig om andelen och storleken på de felaktiga utbetalningarna. Urvalsstorleken baseras också på att hänsyn tagits till så kallade täckningsfel. Det finns brister i data från myndighetens kundregister när det kommer till utlandsvistelser och det går därför inte alltid att fastställa exakt vilket eller vilka länder en förmånstagare tidigare uppehållit sig i. I den mån det inte gått att utesluta att förmånstagaren uppehållit sig i EU/EES, Schweiz eller ett konventionsland har förmånstagaren inkluderats i rampopulationen. I samband med den slumpmässiga efterkontrollen har handläggarna utrett tidigare utlandsvistelser för att i efterhand fastställa om den granskade förmånstagaren överhuvudtaget uppehållit

¹⁷ Tillfällig lag från januari 2018 har möjliggjort utbetalning av garantipension inom EU/EES. Lagen upphör i oktober 2022 vilket innebär att garantipension endast kan beviljas vid bosättning i Sverige från den tidpunkten.

sig inom EU/EES, i Schweiz eller ett konventionsland. Både rampopulationen och urvalet innehåller i viss utsträckning förmånstagare där risken för felutbetalning på grund av pension från annat land inte är närvarande. Med hänsyn till detta sattes urvalsstorleken till 350 vilket är större än vad som ursprungligen var tänkt. Förekommande punktskattningar och konfidensintervall för andelen förmånstagare (%) med för mycket utbetald ersättning är definierade med hänsyn till urvalet (350) minus de förmånstagare där det i efterhand kunnat fastställas att risken inte var närvarande.

Bortfall

Statistiskt bortfall uppstår i ärenden där beslutsunderlaget fortfarande är ofullständigt när efterkontrollen avslutats. Eftersom det ligger i förmånstagarnas eget intresse att inkomma med styrkta underlag till grund för fortsatt utbetalning av ersättningen är det förväntade bortfallet förhållandevis litet. Bortfall kan också förväntas uppstå i ärenden där uppgifter behöver inhämtas från utländska pensionsmyndigheter med långa svarstider. Statistiskt bortfall medför att konfidensintervallet för skattningen av de totala felutbetalningarna blir något bredare än vad som annars vore fallet.

4.1.2. Skattning av totalfelet

Punktskattningen av totalfelet beräknas med utgångspunkt i för mycket utbetald ersättning, uttryckt som kronor per månad, i det studerade urvalet. Medelvärdet av för mycket utbetald ersättning räknas sedan upp till helårsbelopp varpå det multipliceras med det totala antalet förmånstagare i rampopulationen.

Punktskattningen har beräknats enligt nedanstående formel:

Figur 2. Punktskattning

$$N * 12 * \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \chi_i$$

χ_i = För mycket ersättning, kr per mån

n = urvalsstorlek efter bortfall

N = rampopulationens storlek

Osäkerhet i skattningen

För medelvärdet av för mycket utbetald ersättning, uttryckt som kronor per månad, beräknas ett 95 procent konfidensintervall.

Variansen är beräknad för variabeln för mycket ersättning i figur 2 ovan. När för lite ersättning utbetalas så antar variabeln värdet noll.

Den nedre och övre gränsen för konfidensintervallet räknas sedan upp med samma metod som punktskattningen varpå ett 95 procent konfidensintervall för totalfelet erhålles. Konfidensintervallets övre och nedre gräns beror på urvalsstorleken samt variationen i de ingående observationerna.

4.1.3. Mättidpunkt

Omfattningsstudierna påbörjades i maj 2022 för garantipension. Fokus för studien var att kontrollera om förmånen betalades ut efter korrekta och aktuella uppgifter gällande pension från annat land. Kontrolltidpunkten var januari 2022 vilket innebar att Pensionsmyndigheten inhämtade underlag för pension från annat land från januari 2022 och framåt i tiden.

Tidpunkten valdes för att underlätta handläggningen samt för att erhålla aktuella uppgifter. Ett alternativ hade varit att i efterhand räkna om skattningen av de totala felutbetalningarna till 2021 års belopp och redovisa dem i förhållande till 2021 års totala utbetalningar. Denna metod hade varit både resurskrävande och introducerat ytterligare oönskad osäkerhet i uttalandet om de totala felutbetalningarna. Myndigheten har därför valt att stå fast vid att studera 2022 års felutbetalningar.

4.1.4. Genomförande

De empiriska studierna inom garantipension inleddes med att förmånstagarna fick ett brev med information om kontrollen. De som sedan tidigare anmält pension från annat land uppmanades att skicka in aktuella uppgifter oavsett om pensionen förändrats eller inte (se bilaga 1). Förmånstagare som inte anmält att de uppbar pension från annat land ombads att svara på om de uppbar någon pension från annat land (se bilaga 2). Av brevet framgick att de lämnade uppgifterna kunde komma att kontrolleras med den utländska pensionsmyndigheten. Om korrekta underlag saknades inhämtade myndigheten dessa från de utländska pensionsmyndigheterna, förutsatt att det fanns kännedom utifrån uppgifter i bland annat ansökan om allmän pension gällande vilket land pension utbetalades eller kunde utbetalas från. I de fall det inte fanns kännedom om vilket land pension kunde utbetalas från har flera försök gjorts för att nå förmånstagaren både via brev och telefon.

Förmånstagarna fick kännedom om utfallet av kontrollen antingen via ett nytt förmånsbeslut eller med information om att kontrollen avslutats utan åtgärd.

Fokus för kontrollen var att kontrollera risken för felaktiga utbetalningar på grund av pension från annat land, dock har myndigheten i de fall andra uppgifter inkommit i samband med kontrollen även hanterat dessa.

4.2. Resultat

När kontrollen avslutades var inte samtliga ärenden klara. Detta beror bland annat på den snäva tidsram som myndigheten haft för att planera och genomföra studien och på att det tar lång tid att få in verifierade uppgifter från vissa av de utländska pensionsmyndigheterna. Det slutliga antalet granskade ärenden blev därför något lägre än det ursprungliga urvalet. I 71 ärenden i kontrollen saknades det tillräcklig information för att avgöra om en felutbetalning förelåg, dessa ärenden blev således bortfall. Totalt har resultatet från 279 ärenden kunnat redovisas efter att kontrollen avslutats.

Kontrollen indikerar att cirka 30 procent av de som uppbar garantipensionen och som var bosatta i Sverige och som under åldern 16 – 64 år bott eller arbetat inom EU/EES, i Schweiz eller i ett konventionsland, får ett belopp som är för högt. Punktskattningen av andelen ärenden med för mycket utbetald ersättning har angetts med 95 procent konfidensintervall inom parentes. Vid beräkningen av andelen förmånstagare med för

mycket utbetald ersättning har endast de förmånstagare där risken konstaterats närvarande inkluderats i urvalet (n).

Tabell 2. Antal ärenden med för mycket utbetald ersättning

Population	Antal	Urval (n)	Andel ärenden, % Punktskattning (nedre; övre konf.intervall)
Garantipension	55	181	30,39 (23,78; 37,65)

Av de 279 ärenden som ingick i studien omfattades inte 98 ärenden av risken (se 4.1.1). Av de 181 ärenden som ingick i det slutgiltiga urvalet var det för mycket utbetalt i 55 ärenden.

4.2.1. De totala felutbetalningarna

De felaktiga utbetalningarna i kronor har beräknats till cirka 0,79 procent av de totala utbetalningarna av garantipension under 2022. Totalt innebär detta att 136 miljoner kronor betalas ut för mycket.

Tabell 3. Felaktiga utbetalningar av garantipension på grund av felaktiga eller saknade uppgifter om pension från annat land.

Miljoner kronor (procent av utgifterna)	Punktskattning	Nedre gräns för konf.intervall (95%)	Övre gräns för konf.intervall (95%)
För mycket ersättning	136,49 (0,79)	75,47 (0,43)	197,52 (1,14)

4.3. Totalfelets fördelning över orsaker

Med anledning av att studien riktats mot en enskild risk som till största delen bygger på egenrapporterade uppgifter, var det också förväntat att majoriteten av felen har kategoriserats som orsakade av de sökande/förmånstagarna. Sammanlagt står sökande/förmånstagarna för den största andelen felutbetalningar, däremot är skillnaden mot de fel myndigheten orsakat (tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut) inte särskilt stor i antal kronor.

Tabell 4. Orsaksindelning avseende för mycket utbetald ersättning (enligt empiriska studier)

Felorsak	Punktskattning Miljoner kr (andel av totala utgifter %)	Nedre gräns för konfidensintervall (95 %)	Övre gräns för konfidensintervall (95 %)
Felaktiga uppgifter vid ansökan	21,49 (0,12)	-10,41 (-0,06)	53,38 (0,31)
Ej anmält ändrade förhållanden	58,32 (0,34)	17,51 (0,10)	99,14 (0,57)

Felorsak	Punktskattning Miljoner kr (andel av totala utgifter %)	Nedre gräns för konfidensintervall (95 %)	Övre gräns för konfidensintervall (95 %)
Sammanlagda fel orsakade av sökande/förmånstagare	79,81 (0,46)	28,35 (0,16)	131,27 (0,75)
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	56,68 (0,33)	22,01 (0,13)	91,36 (0,53)
Utbetalning fel trots korrekt beslut	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Sammanlagda fel orsakade av myndigheten	56,68 (0,33)	22,01 (0,13)	91,36 (0,53)

4.3.1. Felkällor och osäkerheter i orsaksfördelningen

Felaktiga uppgifter vid ansökan

På grund av att Pensionsmyndigheten enbart kontrollerat aktuella uppgifter har myndigheten också svårt att veta med säkerhet när felet uppstod och om det fanns vid ansökan. På grund av detta kan fel ha uppstått redan vid ansökan utan att det framgår av kontrollen. Sådana fall kan istället ha redovisats under "ej anmält ändrade förhållanden".

Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut

I kontrollen har myndigheten stött på en del ärenden som ännu inte hunnit räknas om till minimiförmån med anledning av domen i EU-domstolen (se 3.3). Enligt domen ska pension från annat land minska garantipensionen. För att kunna beräkna felutbetalningen har myndigheten i dessa ärenden gjort en prognostiserad beräkning, vilket kan ge en viss osäkerhet i resultatet. Dessa ärenden redovisas under kategorin "Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut".

Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut

På grund av att Pensionsmyndigheten enbart kontrollerat aktuella uppgifter har myndigheten också svårt att veta med säkerhet om felaktiga uppgifter fanns redan vid beslutstillfället.

Utbetalning fel trots korrekt beslut

Kontrollen har utgått från de beräknade förmånsbeloppen som återfinns i ärendehanteringssystemet och i kontrollen har riktigheten i de faktiska utbetalningarna inte undersökts. Myndigheten kan därför inte påvisa några fel av denna orsak.

I de övriga felorsakerna har Pensionsmyndigheten inte identifierat några felkällor och osäkerheter.

4.4. Deskriptiva mått

I detta avsnitt redovisas mått på urvalet utan att tillämpa resultaten på samtliga förmånstagare av garantipension. Resultaten bör främst läsas som en beskrivning av urvalet och ska enbart med försiktighet användas för att uttala sig om felen i hela förmånspopulationen.

4.4.1. Deciler

Tabellen nedan beskriver hur felutbetalningarna är fördelade bland förmånstagare i urvalet som fått för mycket utbetalt. I den första kolumnen, Decil (%), anges hur stor andel av förmånstagarna med för mycket utbetalt där felutbetalningen understiger siffrorna i den andra och tredje kolumnen. Exempelvis har förmånstagarna i studien med felutbetald garantipension på andra raden (10 procent) fått upp till 11 kronor för mycket utbetalt. Vid decilen 50 procent har hälften av förmånstagarna mindre felutbetalt än 271 kronor i månaden. Decilen 50 procent anger således medianvärdet för felutbetalningar.

Från tabellen kan utläsas att felutbetalningarna är positivt skeva, det vill säga att en majoritet av felutbetalningarna är lägre än genomsnittsvärdet. Detta eftersom genomsnittsvärdet dras upp av en liten grupp förmånstagare med väldigt mycket högre felutbetalningar än medianen.

Tabell 5. Fördelning av felutbetalningar

Decil (%)	För mycket utbetald garantipension (kr/mån)
0 %	2
10 %	11
20 %	29
30 %	49
40 %	110
50 %	271
60 %	406
70 %	515
80 %	837
90 %	1 524
100 %	3 507

4.4.2. Förekomst av felorsaker

I tabellen nedan redovisas förekomsten av felorsaker som andel av det sammanlagda antalet felorsaker som förekommit.

Tabell 6. Fördelning av felorsaker

Felorsak	Antal	Garantipension andel av felen (%)
Felaktiga uppgifter vid ansökan	3	5,45
Ej anmält ändrade förhållanden	38	69,09
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut	0	0
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	14	25,45
Utbetalning fel trots korrekt beslut	0	0
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	0	0

Av de fel som hittats i kontrollen avser 69 procent fel orsakade av att förmånstagaren inte anmält ändrade förhållanden gällande pension från annat land.

4.4.3. Medelvärde och standardavvikelse

I tabellen nedan redovisas medelvärdet av de konstaterade felutbetalningarna i urvalet där kunden fått för mycket ersättning utbetald samt standardavvikelsen från detta medelvärde.

Tabell 7. Standardavvikelser

Förmån	Medelvärde	Standardavvikelse
Garantipension	538,25	772,86

4.5. Misstänkt avsiktligt eller oavsiktligt fel

Underlåtenhet att uppge eller anmäla pension från annat land har kategoriserats som ett *misstänkt* avsiktligt fel. Om förmånstagaren däremot inte har anmält en uppräknig av pensionen på grund av den årliga indexeringen har dessa kategoriserats som oavsiktliga fel.

Av de 41 ärenden där sökande orsakat felet har 14 ärenden bedömts som misstänkt avsiktliga.

5. Empiriska studier inom inkomstpensionstillägg

5.1. Metoder

Pensionsmyndigheten har inte tidigare genomfört några empiriska omfattningsstudier avseende felaktiga utbetalningar inom inkomstpensionstillägg. De empiriska studierna inom ramen för omfattningsstudierna 2022 har för inkomstpensionstillägg avgränsats till uppgifter om pension från annat land.

Med hänsyn bland annat till populationernas storlek (cirka 1 100 000) har myndigheten bedömt att det inte varit möjligt att slumpmässigt kontrollera samtliga faktorer som påverkar rätten till förmånen. Sådana kontroller hade varit både tids- och resursmässigt svåra att genomföra inom den snäva tidsramen. Det finns också risker som kan vara svåra att fånga i en sådan kontroll exempelvis vissa boende- och bosättningsförhållanden. Myndigheten valde därför att genomföra empiriska studier utifrån risken att uppgifter om pension från annat land som påverkar inkomstpensionstillägget saknas eller har förändrats då uppgiften ofta är en orsak till felaktiga utbetalningar.

Metoden bygger på att tillförlitliga uppgifter avseende pension från annat land kan inhämtas från förmånstagare och utländska pensionsmyndigheter. Studien omfattade endast förmånstagare som vid kontrolltidpunkten var i arbetsför ålder och som bott eller arbetat inom EU/EES eller i Schweiz.

Fokus för kontrollen låg på att kontrollera om nuvarande förmån betalades ut efter korrekta och aktuella uppgifter om pension från annat land.

Övriga risker inom förmånen har uppskattats med icke empiriska metoder.

5.1.1. Population och urval

Urvalet till den slumpmässiga efterkontrollen består av ett obundet slumpmässigt urval om 350 ärenden. Rampopulationen på 162 705 förmånstagare för urvalet är samtliga förmånstagare med en ordinarie utbetalning av inkomstpensionstillägg. Förmånen ska ha uppburits i januari 2022 för de förmånstagare som inte kan uteslutas tillhöra populationen för risken pension från annat land.

Tabell 8. Rampopulation och urval (före bortfall) för inkomstpensionstillägg

Rampopulation	Ärenden (N)	Urval (n)
Inkomstpensionstillägg	162 705	350

Urvalsstorleken har fastställts utifrån en avvägning mellan resursåtgång och den säkerhet med vilken myndigheten önskar uttala sig om andelen och storleken på de felaktiga utbetalningarna. Urvalsstorleken baseras också på att hänsyn tagits till så kallade täckningsfel. Det finns brister i data från myndighetens kundregister när det kommer till utlandsvistelser och det går därför inte alltid att fastställa exakt vilket eller

vilka länder en förmånstagare tidigare uppehållit sig i. I den mån det inte gått att utesluta att förmånstagaren uppehållit sig inom EU/EES eller i Schweiz så har förmånstagaren inkluderats i rampopulationen. I samband med den slumpmässiga efterkontrollen har handläggarna utrett tidigare utlandsvistelser för att i efterhand fastställa om den granskade förmånstagaren uppehållit sig inom EU/EES eller i Schweiz. Både rampopulationen och urvalet innehåller i viss utsträckning förmånstagare där risken för felutbetalning på grund av pension från annat land inte är närvarande. Med hänsyn till detta sattes urvalsstorleken till 350 vilket är större än vad som ursprungligen var tänkt. Förekommande punktskattningar och konfidensintervall för andelen förmånstagare (%) med för mycket utbetald ersättning är definierade med hänsyn till urvalet (350) minus de förmånstagare där det i efterhand kunnat fastställas att risken inte var närvarande.

Bortfall

Statistiskt bortfall uppstår i ärenden där beslutsunderlaget fortfarande är ofullständigt när efterkontrollen avslutats. Eftersom det ligger i förmånstagarnas eget intresse att inkomma med styrkta underlag till grund för fortsatt utbetalning av ersättningen är det förväntade bortfallet förhållandevis litet. Bortfall kan också förväntas uppstå i ärenden där uppgifter behöver inhämtas från utländska pensionsmyndigheter med långa svarstider. Statistiskt bortfall medför att konfidensintervallet för skattningen av de totala felutbetalningarna blir något bredare än vad som annars vore fallet.

5.1.2. Skattning av totalfelet

Punktskattningen av totalfelet beräknas med utgångspunkt i för mycket utbetald ersättning, uttryckt som kronor per månad, i det studerade urvalet. Medelvärdet av för mycket utbetald ersättning räknas sedan upp till helårsbelopp varpå det multipliceras med det totala antalet förmånstagare i rampopulationen.

Punktskattningen har beräknats enligt nedanstående formel:

Figur 2. Punktskattning

$$N * 12 * \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \chi_i$$

χ_i = För mycket ersättning, kr per mån

n = urvalsstorlek efter bortfall

N = rampopulationens storlek

Osäkerhet i skattningen

För medelvärdet av för mycket utbetald ersättning, uttryckt som kronor per månad, beräknas ett 95 procent konfidensintervall.

Variansen är beräknad för variabeln för mycket ersättning i figur 2 ovan. När för lite ersättning utbetalas så antar variabeln värdet noll.

Den nedre och övre gränsen för konfidensintervallet räknas sedan upp med samma metod som punktskattningen varpå ett 95 procent konfidensintervall för totalfelet erhålles. Konfidensintervallets övre och nedre gräns beror på urvalsstorleken samt variationen i de ingående observationerna.

5.1.3. Mättidpunkt

Omfattningsstudierna påbörjades i juni för inkomstpensionstillägg. Fokus för studierna var att kontrollera om förmånen betalades ut efter korrekta och aktuella uppgifter gällande pension från annat land. Kontrolltidpunkten var januari 2022 vilket innebar att Pensionsmyndigheten inhämtade underlag för pension från annat land från januari 2022 och framåt i tiden.

Tidpunkten valdes då inkomstpensionstillägget är en ny förmån och 2022 är det första hela året som förmånen utbetalats.

5.1.4. Genomförande

De empiriska studierna inom inkomstpensionstillägg inleddes med att förmånstagarna fick ett brev med information om kontrollen. De som sedan tidigare anmält pension från annat land uppmanades att skicka in aktuella uppgifter oavsett om pensionen förändrats eller inte (se bilaga 3). Förmånstagare som inte anmält att de uppbär pension från annat land ombads att svara på om de uppbär någon pension från annat land (se bilaga 4). Av brevet framgick att de lämnade uppgifterna kunde komma att kontrolleras med den utländska pensionsmyndigheten. Om korrekta underlag saknades inhämtade myndigheten dessa från de utländska pensionsmyndigheterna. Vilka pensionsmyndigheter som kunde vara aktuella framgick bland annat av tidigare ansökan om allmän pension där förmånstagaren uppgett vilka länder den bott och arbetat i. I de fall det inte fanns kännedom om land har flera försök gjorts för att nå förmånstagaren både via brev och telefon.

Förmånstagarna fick kännedom om utfallet av kontrollen antingen via ett nytt förmånsbeslut eller med information om att kontrollen avslutats utan åtgärd.

Fokus för kontrollen var att kontrollera risken för felaktiga utbetalningar på grund av pension från annat land, dock har myndigheten i de fall andra uppgifter inkommit i samband med kontrollen även hanterat dessa.

5.2. Resultat

När kontrollen avslutades var inte samtliga ärenden klara. Detta beror bland annat på den snäva tidsram som myndigheten haft för att planera och genomföra studien och att det tar lång tid att få in verifierade uppgifter från vissa av de utländska pensionsmyndigheterna.

Det slutliga antalet granskade ärenden blev därför något lägre än det ursprungliga urvalet. I 55 ärenden i kontrollen saknades det tillräcklig information för att avgöra om en felutbetalning förelåg, dessa ärenden blev således bortfall. Totalt har resultatet från 295 ärenden kunnat redovisas efter att kontrollen avslutats.

Kontrollen indikerar att cirka 14 procent av de som uppbär inkomstpensionstillägg och som var bosatta i Sverige, inom EU/EES, i Schweiz eller i ett konventionsland och som under åldern 16–64 år bott eller arbetat inom EU/EES eller i Schweiz får ett belopp som är för högt. Punktskattningen av andelen ärenden med för mycket utbetald ersättning har angetts med 95 procent konfidensintervall inom parentes. Vid beräkningen av andelen förmånstagare med för mycket utbetald ersättning har endast de förmånstagare där risken konstaterats närvarande inkluderats i urvalet (n).

Tabell 9. Antal ärenden med för mycket utbetald ersättning

Population	Antal	Urval (n)	Andel ärenden, % Punktskattning
Inkomstpensionstillägg	30	220	13,64 (9,39; 18,89)

Av de 295 ärenden som ingick i studien visade sig 75 ärenden inte omfattas av risken (se 5.1.1). Av de 220 ärenden som ingick i det slutgiltiga urvalet var det för mycket utbetalt i 30 ärenden.

Eftersom förmånen vid beräkning både kan trappas upp och ned i intervaller kan pension från annat land påverka så att förmånsbeloppet blir högre eller lägre beroende på vilket intervall som är aktuellt.

5.2.1. De totala felutbetalningarna

Skattningen av de totala felutbetalningarna avseende inkomstpensionstillägget, utifrån risken att uppgifter om pension från annat land saknas eller har förändrats, uppgår till 32 miljoner kronor för räkenskapsåret 2022. Det utgör 0,52 procent av de totala utbetalningarna av inkomstpensionstillägg 2022.

Tabell 10. Felaktiga utbetalningar av inkomstpensionstillägg på grund av felaktiga eller saknade uppgifter om pension från annat land.

Miljoner kronor (procent av utgifterna)	Punktskattning	Nedre gräns för konf.intervall (95%)	Övre gräns för konf.intervall (95%)
För mycket ersättning	32,00 (0,52)	15,00 (0,24)	49,00 (0,80)

5.3. Totalfelens fördelning över orsaker

Med anledning av att studien riktats mot en enskild risk som till största delen bygger på egenrapporterade uppgifter, var det också förväntat att majoriteten av felen har kategoriserats som orsakade av förmånstagarna.

Tabell 11. Orsaksindelning avseende för mycket utbetald ersättning för inkomstpensionstillägg (enligt empiriska studier)

Felorsak	Punktskattning Miljoner kr (andel av totala utgifter %)	Nedre gräns för konfidensintervall (95 %)	Övre gräns för konfidensintervall (95 %)
Felaktiga uppgifter vid ansökan	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ej anmält ändrade förhållanden	29,00 (0,47)	13,00 (0,21)	45,00 (0,73)

Felorsak	Punktskattning Miljoner kr (andel av totala utgifter %)	Nedre gräns för konfidensintervall (95 %)	Övre gräns för konfidensintervall (95 %)
Sammanlagda fel orsakade av förmånstagare	29,00 (0,47)	13,00 (0,21)	45,00 (0,73)
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	3,00 (0,05)	-3,00 (-0,05)	8,00 (0,13)
Utbetalning fel trots korrekt beslut	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Sammanlagda fel orsakade av myndigheten	3,00 (0,05)	-3,00 (-0,05)	8,00 (0,13)

5.3.1. Felkällor och osäkerheter i orsaksfördelning

Felaktiga uppgifter vid ansökan

Inkomstpensionstillägget är en del av den allmänna pensionen. Vid implementeringen av förmånen fanns därför ingen ansökan och ingen felutbetalning har därmed kunnat redovisas under denna felorsak.

Ej anmält ändrade förhållanden

I denna felorsak redovisas både felutbetalningar som uppstod i samband med implementeringen av inkomstpensionstillägget och fel som beror på att ändringar inte anmälts.

Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut

På grund av att Pensionsmyndigheten enbart kontrollerat aktuella uppgifter har myndigheten också svårt att veta med säkerhet om felaktiga uppgifter fanns redan vid beslutstillfället.

Utbetalning fel trots korrekt beslut

Kontrollen har utgått från de beräknade förmånsbeloppen som återfinns i ärendehanteringssystemet och i kontrollen har riktigheten i de faktiska utbetalningarna inte undersökts. Myndigheten kan därför inte påvisa några fel av denna orsak.

I övriga felorsaker har Pensionsmyndigheten inte identifierat några felkällor eller osäkerheter.

5.4. Deskriptiva mått

I detta avsnitt redovisas mått på urvalet utan att tillämpa resultaten på samtliga förmånstagare av inkomstpensionstillägg. Resultaten bör främst läsas som en beskrivning av urvalet och ska enbart med försiktighet användas för att uttala sig om felen i hela förmånspopulationen.

5.4.1. Deciler

Tabellen nedan beskriver hur felutbetalningarna är fördelade bland förmånstagare i urvalet som fått för mycket utbetalt. I den första kolumnen, Decil (%), anges hur stor andel av förmånstagarna med för mycket utbetalt där felutbetalningen understiger siffrorna i den andra och tredje kolumnen. Exempelvis har förmånstagarna i studien med felutbetalt inkomstpensionstillägg på andra raden (10 procent) fått upp till 14 kronor för mycket utbetalt. Vid decilen 50 procent har hälften av förmånstagarna mindre felutbetalt än 50 kronor i månaden. Decilen 50 procent anger således medianvärdet för felutbetalningar.

Från tabellen kan utläsas att felutbetalningarna är positivt skeva. Det vill säga att en majoritet av felutbetalningarna är lägre än genomsnittsvärdet eftersom genomsnittsvärdet dras upp av en liten grupp förmånstagare med väldigt mycket högre felutbetalningar än medianen.

Tabell 12. Fördelning av felutbetalningar

Decil (%)	För mycket utbetalt inkomstpensionstillägg (kr/mån)
0 %	2
10 %	14
20 %	16
30 %	25
40 %	35
50 %	50
60 %	118
70 %	248
80 %	349
90 %	421
100 %	583

5.4.2. Förekomst av felorsaker

I tabellen nedan redovisas förekomsten av felorsaker som andel av det sammanlagda antalet felorsaker som förekommit.

Tabell 13. Fördelning av felorsaker för inkomstpensionstillägg

Felorsak	Antal	Inkomstpensionstillägg andel av felen (%)
Felaktiga uppgifter vid ansökan	0	0
Ej anmält ändrade förhållanden	29	96,67
Ej tillräckliga uppgifter för att fatta korrekt beslut	0	0

Felorsak	Antal	Inkomstpensionstillägg andel av felan (%)
Tillräckliga och korrekta uppgifter, fel beslut	1	3,33
Utbetalning fel trots korrekt beslut	0	0
Ändrade förhållanden ej omhändertagna	0	0

Cirka 97 procent av de fel som hittats i kontrollen har orsakats av att förmånstagarna inte anmält ändrade förhållanden.

5.4.3. Medelvärde och standardavvikelse

I tabellen nedan redovisas medelvärdet av de konstaterade felutbetalningarna i urvalet där kunden fått för mycket ersättning utbetald samt standardavvikelsen från detta medelvärde.

Tabell 14. Standardavvikelse

Förmån	Medelvärde	Standardavvikelse
Inkomstpensionstillägg	160,77	180,72

5.5. Misstänkt avsiktligt eller oavsiktligt fel

I samband med implementeringen av inkomstpensionstillägget efterfrågade Pensionsmyndigheten uppgifter om pension från annat land från förmånstagarna i de fall det fanns indikation att sådana kunde vara aktuella.

Underlåtenhet att uppge uppgifter om pension från annat land eller att inte anmäla om uppgift om pension från annat land ändrats har kategoriserats som ett *misstänkt* avsiktligt fel. Om förmånstagaren däremot inte anmält en uppräknings av pensionen på grund av den årliga indexeringen har dessa kategoriserats som oavsiktliga fel.

Av de 29 ärenden där förmånstagare orsakat felet har 9 ärenden bedömts som *misstänkt* avsiktliga.

6. Icke empiriska studier inom allmän pension

Pensionsmyndigheten har uppskattat hur stor risken för felaktiga utbetalningar är för de risker som inte har studerats med empiriska metoder. Gällande pension från annat land finns det risker som inte har studerats eller låter sig studeras empiriskt. Därför har även pension från annat land studerats med icke empiriska metoder. Risker kopplat till systemöverskridande uppgifter har som tidigare nämnts inte kunnat uppskattas.

6.1. Metoder

Myndighetens skattningar grundar sig främst på de risker som identifierats i den riskanalys som föregick omfattningsstudierna. Dessa risker anges under 3.6. Pensionsmyndigheten har även beaktat de risker som identifierades inom ramen för KUT-delegationens arbete samt jämfört skattningarna mot de som gjordes i det arbetet.

Inkomstpensionstillägget omfattades inte av den riskanalys som föregick omfattningsstudierna. Uppskattningarna har därför utgått från potentiella risker som är jämförbara med övriga risker inom allmän pension.

Myndigheten har gjort en uppskattning av hur vanligt förekommande risken är samt vilka förmåner och bestånd som påverkas av risken. Vid uppskattningen har myndigheten även analyserat hur riskerna påverkar de utbetalda beloppen. Om en enskild risk medför att utbetalningen helt upphör har graden av risk ökat.

Resultatet av de icke empiriska studierna har slutligen kvalitetssäkrats med förmånsspecialister.

6.1.1. Avgränsning

Premiepension ingår i den allmänna pensionen men risker som är kopplade till myndighetens bedrivande av premiepensionsverksamheten kommer inte att analyseras i denna rapport. Dessa risker rör själva förvaltningen av pensionsspararnas premiepensionsmedel i traditionell försäkring och fondförsäkring med förvaltning i fonder och är därför undantagna.

6.2. Resultat

Studierna visar att felutbetalning inom allmän pension vad gäller de risker som studerats med icke empiriska metoder uppgår till 419 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,11 procent av de totala utbetalningarna.

Det saknas per definition en underliggande population av observerade felutbetalningar när risken inte låter sig studeras empiriskt. Därför har ett 95 procent konfidensintervall endast kunnat beräknas utifrån de antaganden om incidens som gjorts vid de teoretiska skattningarna.

Tabell 15, felaktiga utbetalningar inom allmän pension

Förmån	Utgifter 2022	Punkt-skattning	Nedre intervall	Övre intervall
Garantipension övrig skattning	17 387 mnkr	132,54	129,26	135,90
Inkomstpensions-tillägg övrig skattning	6 133 mnkr	32,51	31,73	33,30
Allmän pension övriga skattningar	368 266 mnkr	253,96	241,44	266,81
Summa	391 787 mnkr	419,01	407,01	431,27

6.2.1. Resultat från tidigare omfattningsstudier

KUT-delegationen räknade upp de felaktiga utbetalningarna som uppskattades genom icke empiriska metoder inom projektet *Rätt utbetalningar från välfärdssystemet*¹⁸ till 165 miljoner kronor, vilket motsvarade 0,07 procent av de totala utbetalningarna.

7. Analys av resultat

Syftet med allmän pension är att ge en grundläggande ekonomisk trygghet vid ålderdom. Allmän pension utbetalas livsvarigt vilket innebär att eventuella felaktiga utbetalningar kan ackumuleras till stora belopp.

Den fria rörligheten har gjort det lättare och även öppnat upp för fler möjligheter att bo och arbeta i andra länder. Det kan innebära att allt fler kan uppbära pension från annat land, som ska påverka förmånerna, men även vistas längre tider eller bosätta sig i andra länder. Myndighetens arbete för att säkerställa korrekta utbetalningar vid så kallade gränsöverskridande situationer blir därför allt viktigare.

I detta kapitel följer en analys av resultatet.

Tabell 16, sammanlagda felaktiga utbetalningar inom allmän pension

Förmån	Utgifter 2022	Punkt-skattning	Nedre intervall	Övre intervall
Garantipension empirisk studie	17 387 mnkr	136,49	75,47	197,52
Garantipension övrig skattning		132,54	129,26	135,90
Inkomstpensions-tillägg, empirisk studie	6 133 mnkr	32,00	15,00	49,00
Inkomstpensions-tillägg övrig skattning		32,51	31,73	33,30
Allmän pension övriga skattningar	368 266 mnkr	253,96	241,44	266,81

I ovanstående tabell visas sammanlagda felaktiga utbetalningar för både de empiriska och icke empiriska studierna vilket resulterar i strax under 588 miljoner kronor för mycket utbetalt. Detta motsvarar 0,15 procent av de totala utbetalningarna. Resultatet visar att en stor del av de felaktiga utbetalningarna kan härledas till felaktiga uppgifter inom garantipension eftersom förmånen påverkas av flest risker.

¹⁸ Se gemensam skrivelse om "Samverkansuppdrag mot felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen 2010".

7.1. Garantipension – empiriska studier

7.1.1. Bortfall

Bortfallen i kontrollen orsakades av att förmånstagaren inte svarade på brevet som skickades ut i samband med kontrollen eller att utländska myndigheter inte hann inkomma med svar under den period kontrollen ägde rum. Pensionsmyndigheten planerar att göra en djupare analys av dessa ärenden för att utreda om det i gruppen "bortfall" finns en ökad risk för felutbetalning.

7.1.2. De totala felutbetalningarna

Kontrollen visade att 30 procent av de som uppbär garantipensionen och som var bosatta i Sverige och som under åldern 16–64 år bott eller arbetat inom EU/EES, i Schweiz eller i ett konventionsland, får ett belopp som är för högt. Detta innebär att ett av tre ärenden inom garantipension där risken konstaterats har en felutbetalning som innebär att för mycket ersättning utbetalades.

Felutbetalningarna i kontrollen beror antingen på att pension från annat land har ökat sedan det senaste beslutet eller på att den inte varit med i beräkningen sedan tidigare. Resultatet är i linje med myndighetens kunskap om att pension från annat land utgör en risk för felaktiga utbetalningar. Tidigare riktad kontroll¹⁹ mot ett enskilt land resulterade i att cirka 50 procent av förmånstagarna hade felutbetalningar på grund av att uppgift om pension från annat land var felaktig. Pension från annat land minskar alltid garantipensionen och har därför stor påverkan på beräkningen.

40 procent av felutbetalningarna i kontrollen understiger 110 kronor per månad (se tabell 5). En hypotes är att dessa felutbetalningar orsakas av indexeringar. De större felutbetalningarna kan antas bero på att pension från annat land inte har varit med i beräkningen.

Felet för totalsumman för garantipension skattades till 136 miljoner kronor per år och utgör 0,79 procent av de totala utbetalningarna av garantipension under 2022. Förmånsbeloppet har höjts under 2022. Med tanke på detta kan det finnas en viss risk för att resultatet blir missledande lågt i förhållande till de totala utbetalningarna, då merparten av alla observerade felutbetalningar observerats före höjningen av garantipensionen.

7.1.3. Orsaksfördelning

I 38 av ärendena i kontrollen där felutbetalning föreligger har förmånstagaren inte anmält ändringar gällande pension från annat land, detta utgör majoriteten av de ärenden där fel föreligger. Dock kan denna siffra vara något överskattad då handläggarna inte kontrollerat om felet förelåg redan vid ansökan. Även om så skulle vara fallet bedömer Pensionsmyndigheten att det inte har någon större påverkan på resultatet då det är förmånstagaren som är orsaken till båda felorsakerna.

¹⁹ Pensionsmyndigheten, Riktad kontroll av utländska pensioner - Bosnien-Hercegovina (2021-08-10) PID180411

14 ärenden beror på att myndigheten inte räknat om garantipensionen till minimiförmån efter lagändringen (se 3.3 och 4.3.1). Detta genererar en prognostiserad felutbetalning på 57 miljoner kronor som orsakas av myndigheten. Även om andelen fel som kan härledas till denna orsak är relativt låg i förhållande till orsaken "ej anmält ändrade förhållanden" ligger felutbetalningarna på samma nivå. Ett förslag är att myndigheten genomför åtgärder för att räkna om dessa ärenden då detta skulle leda till att minska de framtida felutbetalningarna. Så länge omräkningarna inte genomförs kvarstår felutbetalningarna.

7.1.4. *Misstänkt avsiktliga fel*

Underlåtenhet att uppge eller anmäla pension från annat land har kategoriserats som ett *misstänkt* avsiktligt fel.

Av de 41 ärenden där förmånstagaren orsakat felet har 14 ärenden bedömts som *misstänkt* avsiktliga vilket motsvarar 34 procent av dessa ärenden. Det går inte att utesluta att underlåtenheten i att anmäla kan vara *misstänkt* avsiktlig men samtidigt har myndigheten inte funnit skäl att göra någon djupare utredning av dessa ärenden.

Förmånen är komplex och det kan vara svårt att förstå vilka uppgifter som påverkar förmånen. Förmånstagarna kan även ha svårt att tillvarata sina rättigheter och uppfylla sina skyldigheter på grund av ålder och hälsa.

7.2. Inkomstpensionstillägg – empiriska studier

7.2.1. Bortfall

Bortfallen i kontrollen orsakades av att förmånstagaren inte svarade på brevet som skickades ut i samband med kontrollen eller att utländska myndigheter inte hann inkomma med svar under den period kontrollen ägde rum. Även här planerar Pensionsmyndigheten att göra en djupare analys av dessa ärenden.

7.2.2. De totala felutbetalningarna

Kontrollen visade att 14 procent av de som uppbär inkomstpensionstillägg och som var bosatta i Sverige, inom EU/EES, i Schweiz eller i ett konventionsland och som under åldern 16–64 år bott eller arbetat inom EU/EES eller i Schweiz får ett belopp som är för högt. Resultatet är lägre än i kontrollen för garantipension vilket bland annat beror på att inkomstpensionstillägget beräknas på annat sätt. Förändringar i pension från annat land påverkar inte beräkningen av inkomstpensionstillägget på samma sätt som garantipensionen då förmånen beräknas i intervaller. En ändrad pension från annat land kan både höja eller sänka utbetalningsbeloppet beroende på vilket intervall som är aktuellt eller inte påverka utbetalningsbeloppet alls om förändringen ryms inom det befintliga intervallet.

Felutbetalningarna i kontrollen beror dels på att pension från annat land har ökat eller minskat sedan det senaste beslutet eller på att den inte varit med i beräkningen sedan tidigare.

50 procent av ärendena i kontrollen har en felutbetalning som understiger 50 kronor per månad (se tabell 12). En orsak till att beloppen är lägre än för garantipension är att utbetalningsbeloppen för inkomstpensionstillägget är lägre (maximalt 600 kronor

per månad). Det är svårt att uttala sig om fördelning av beloppen i tabellen då inkomstpensionstillägget är konstruerat på ett sådant sätt att en indexering av pension från annat land inte ska påverka utbetalningsbeloppets storlek. En hypotes skulle kunna vara att de högre felutbetalda beloppen beror på att pension från annat land inte har varit med i beräkningen av förmånen sedan tidigare. Pensionsmyndigheten kommer att analysera vidare vad övriga felutbetalningar beror på.

7.2.3. Orsaksfördelning

I 29 av ärendena i kontrollen där felutbetalning föreligger har förmånstagaren inte anmält ändringar gällande pension från annat land, detta utgör 97 procent av de ärenden där fel föreligger. Dock kan denna siffra vara något överskattad då handläggarna inte kontrollerat om felet förelåg redan vid implementeringen av förmånen.

En stor andel av förmånstagarna har innan inkomstpensionstillägget infördes endast uppburit inkomstgrundade pensioner där pension från annat land inte har påverkat förmånen/förmånerna. Ett antagande skulle kunna vara att förståelsen för att anmäla pension från annat land eller förändringar i denna är begränsad.

Eftersom förmånen är ny planerar Pensionsmyndigheten att göra en djupare analys för att se vad som orsakat felutbetalningarna.

7.2.4. *Misstänkt avsiktliga fel*

Underlåtenhet att uppge eller anmäla pension från annat land har kategoriserats som *misstänkt* avsiktliga fel.

Av de 29 ärenden där sökande orsakat felet har 9 ärenden bedömts som *misstänkt* avsiktliga vilket motsvarar 31 procent av dessa ärenden. Det går inte att utesluta att underlåtenheten i att anmäla kan vara *misstänkt* avsiktlig men samtidigt har myndigheten inte funnit skäl att göra någon djupare utredning av dessa ärenden.

Förmånen är komplex och det kan vara svårt att förstå hur och om uppgift om pension från annat land påverkar förmånen eftersom en ändrad pension både kan höja och sänka inkomstpensionstillägget. Förmånstagarna kan även ha svårt att tillvarata sina rättigheter och uppfylla sina skyldigheter på grund av ålder och hälsa.

7.3. Icke empiriska studier inom allmän pension

Som framgår tidigare av detta kapitel har myndigheten inom ramen för denna studie kommit fram till ett högre belopp än vad som uppskattades inom ramen för KUT delegationens arbete vad gäller felaktiga utbetalningar som inte har studerats empiriskt. Anledningen till detta är att Pensionsmyndigheten nu har en ny förmån (inkomstpensionstillägget) samt har identifierat fler risker (främst inom garantipensionen). En annan anledning till att det felaktigt utbetalda beloppet också är högre beror på att de totala utgifterna för allmän pension har ökat.

En slutsats från de icke empiriska studierna är att den förmån som genererar flest felutbetalningar och har flest risker är garantipensionen (se 3.6). Dock kan felutbetalningarna för inkomstpension och tilläggs pension generera i större

felutbetalda belopp om fel uppstår men risken för fel är lägre i dessa förmåner då riskerna är färre.

8. Förslag till förändringar och åtgärder

Förslagen nedan är åtgärder som Pensionsmyndigheten anser kan vara intressanta att arbeta vidare med. Några av förslagen har lyfts tidigare både av Pensionsmyndigheten och av ESV. Pensionsmyndigheten vill ändå på nytt framhålla tidigare lämnade förslag eftersom dessa är viktiga i sammanhanget.

8.1. Informationsutbyte mellan myndigheter

För att minska andelen felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott behöver samarbetet och informationsutbytet mellan myndigheterna förbättras och utökas. Den nuvarande sekretesslagstiftningen försvårar och är i många fall ett hinder för detta och skulle därför behöva förändras på flera plan.

Pensionsmyndigheten ser positivt på de förslag som lämnats av utredningen om ett utökat informationsutbyte (Ds 2022:13). Pensionsmyndigheten hänvisar till yttrandet som lämnades in i november 2022.

8.2. Lagändring i 110 kap. 33 § SFB

Enligt 110 kap. 31 och 33 §§ SFB ska banker och andra penninginrättningar på begäran lämna uppgifter som avser en namngiven person till Pensionsmyndigheten. Uppgiftsskyldigheten gäller, för Pensionsmyndighetens del, endast i ärenden om äldreförsörjningsstöd och bostadstillägg och förhållanden som är av betydelse för tillämpningen av SFB.

Pensionsmyndigheten har ett stort behov av att kunna få ut kontoutdrag för personer som ansöker om eller uppbär förmåner från myndigheten och som på grund av misstanke om felaktig utbetalning behöver utredas vidare. Behovet gäller för alla de förmåner som Pensionsmyndigheten administrerar, men är av särskild betydelse för att kunna utreda rätten till bosättningsbaserade förmåner.

Frågan om samtliga förmåner togs upp i SOU 2017:37 och ett lagförslag om detta lades fram, men har inte lett till någon lagändring.

8.3. Lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Pensionsmyndigheten har identifierat att myndigheterna tolkar ovanstående lag på olika sätt vilket innebär att Pensionsmyndigheten inte får alla relevanta underrättelser. Arbete kring detta pågår dock i olika forum kopplat till när underrättelseskyldigheten vid misstanke om felaktig utbetalning uppstår.

8.4. Registrering av in- och utresor

Idag har Pensionsmyndigheten begränsade möjligheter att utreda om och i vilken omfattning förmånstagaren befinner sig i Sverige. Därför skulle det vara till stor nytta för myndigheten att få information om förmånstagarens ut- och inresor från och till Sverige. Detta skulle ge myndigheten bättre förutsättningar för att kunna utreda rätten till bosättningsbaserade förmåner.

8.5. Förslag på förändringar inför kommande omfattningsstudier

Nedanstående punkter är förslag på förändringar som Pensionsmyndigheten anser kan vara bra att beakta inför kommande omfattningsstudier.

- Pensionsmyndigheten önskar att de riskanalyser som genomförs har ett tydligt samband med föreslagna omfattningsstudier. För att öka jämförbarheten över tid bör myndigheten få vara med och påverka vad som ska kontrolleras.
- Nya studier bör begränsas till att avse en eller några risker per förmån för att dels öka träffsäkerheten och för att kunna hanteras med rimlig mängd resurser och inom snäva tidsramar.
- Nya förmåner som exempelvis inkomstpensionstillägg bör ha utbetalats under ett helt kalenderår innan omfattningsstudier genomförs.
- Förmåner där det kommer att ske regelförändringar eller förändringar i konstruktionen bör inte ingå i omfattningsstudier innan förändringarna genomförts och utbetalats under ett kalenderår för att vara jämförbart framåt. Om studier inom sådana förmåner ändå ska genomföras så bör det finnas ett tydligt syfte, till exempel att kunna jämföra effekter av genomförda lagändringar.

Pensionsmyndigheten har inte möjlighet att utgå från uppgifter som bedöms vara känsliga för att kunna genomföra riskanalyser och genomföra icke-empiriska studier. Detta leder till att myndigheten har svårt att genomföra kvalificerade riskanalyser eller bedöma risken för felaktiga utbetalningar inom de förmåner där empiriska studier inte kan eller ska genomföras.

Nuvarande sekretessregler hindrar utbyte av information mellan myndigheter. Detta påverkar både möjligheten att genomföra kontroller och empiriska studier, men är även ett hinder i myndighetens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar.

Bilaga 1

Kontroll av pension från annat land

Du får det här brevet därför att du har garantipension och har bott eller arbetat i ett annat land än Sverige. Pensionsmyndigheten gör en kontroll och behöver aktuella uppgifter från dig för att kunna utreda om du får rätt garantipension.

Är uppgifterna som Pensionsmyndigheten har om dina pensioner korrekta?

Pensionsmyndigheten har uppgift om att du får ange typ av pension från ange land med ange månadsbelopp och valuta, före skatt.

Pensionsmyndigheten har uppgift om att du får ange typ av pension från ange land med ange månadsbelopp och valuta, före skatt.

Kontrollera att uppgifterna är korrekta

- Uppgifterna kontrollerar du mot beslut, utbetalningsbesked eller annat underlag som du får från myndigheten i det land som betalar ut pension till dig. Kontakta myndigheten i det aktuella landet om du saknar underlag.
- Om beloppen är felaktiga, inaktuella eller om du har fler allmänna pensioner från andra länder, ska du anmäla det till oss.
- För att vi ska kunna beräkna din garantipension på ett korrekt sätt är det viktigt att du meddelar alla pensioner i ursprungsvalutan före skatt och andra avgifter som du har från annat land.

Skicka in svarsbilaga och handlingar som styrker dina aktuella uppgifter även om uppgifterna inte har förändrats.

Det är viktigt att du fyller i svarsbilagan och skickar in begärda handlingar till Pensionsmyndigheten **senast den "ANGE DATUM"**.

Om du inte anmäler aktuella uppgifter om pension från annat land kan det innebära att du får fel garantipension utbetalt, som du då kan bli skyldig att betala tillbaka.

Om du har några frågor eller behöver mer tid på dig kan du kontakta handläggaren nedan.

Med vänlig hälsning

Pensionsmyndigheten

[Avsändarens namn]

[Avsändarens telefonnr]

Information

Vad händer när du har skickat in ditt svar?

Pensionsmyndigheten kan komma att kontakta utbetalande myndighet i de länder du har bott eller arbetat i.

När kontrollen är slutförd får du antingen ett nytt beslut om din allmänna pension eller ett brev som talar om att kontrollen är slutförd.

Hur hanterar Pensionsmyndigheten dina personuppgifter?

När Pensionsmyndigheten genomför kontroller behöver vi behandla dina personuppgifter. Vi kan också behöva använda dina uppgifter för att hämta eller kontrollera information med andra myndigheter, aktörer och utländska utbetalare av socialförsäkringsförmån. Den rättsliga grunden för behandlingen finns i 114 kapitlet 7 § i Socialförsäkringsbalken.

Myndigheten är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter. Uppgifterna sparas under den tid som de behövs eller så länge som myndigheten är skyldig att spara uppgifterna. Du har rätt att begära tillgång till dina personuppgifter. Du kan läsa mer om vilka rättigheter du har på pensionsmyndigheten.se/personuppgifter.

Vårt dataskyddsombud kan nås på dataskyddsombud@pensionsmyndigheten.se.

Svarsbilaga

Skicka svarsbilaga och handlingar till *Pensionsmyndigheten, 839 77 Östersund*. Skriv ditt personnummer på alla handlingar du skickar in.

Jag har pension från följande land eller länder (utom Sverige)

Om du har fler pensioner än två, skriv de uppgifter som inte får plats här på ett separat papper och skicka det tillsammans med denna svarsbilaga och handlingar.

Land / utbetalande myndighet		Typ av pension (exempelvis ålderspension, efterlevandepension)	
Månadsbelopp i januari 2022 före skatt i landets valuta	Vid ändring under 2022 ange tidpunkt och månadsbelopp före skatt	Försäkringsnummer / identitetsnummer	
Land / utbetalande myndighet		Typ av pension (exempelvis ålderspension, efterlevandepension)	
Månadsbelopp i januari 2022 före skatt i landets valuta	Vid ändring under 2022 ange tidpunkt och månadsbelopp före skatt	Försäkringsnummer / identitetsnummer	

Jag intygar att uppgifterna som står på sidan 1 i detta brev är aktuella och bifogar underlag som styrker detta.

Pension/pensionerna från annat land har upphört och jag bifogar underlag som styrker detta.

Fyll i dina kontaktuppgifter

E-postadress / Telefonnummer

Underskrift

Jag försäkrar på heder och samvete att uppgifterna jag lämnar är riktiga och fullständiga. När uppgifterna förändras måste jag meddela Pensionsmyndigheten.

_____ Datum

_____ Namnteckning

Bilaga 2

Kontroll av pension från annat land

Du får det här brevet därför att du har garantipension. Pensionsmyndigheten har uppgifter som visar att du har bott eller arbetat utanför Sverige och gör därför en kontroll om du har pension från något annat land. Pension från annat land minskar garantipensionen. Vi behöver aktuella uppgifter från dig gällande pension från annat land för att kunna utreda om du får rätt garantipension.

Du behöver själv lämna uppgifter gällande pension från annat land

Har du pension från annat land/andra länder än Sverige?

- Om svaret är **nej** är det viktigt att du meddelar oss detta för att Pensionsmyndigheten ska kunna beräkna din garantipension på ett korrekt sätt.
- Om svaret är **ja** behöver Pensionsmyndigheten ytterligare information om de pensioner du får. Vi behöver följande uppgifter:
 - vilket land, förutom Sverige, du får pension ifrån
 - ditt försäkringsnummer/identitetsnummer i det land du får pension från
 - vilken myndighet som betalar ut din pension
 - vilken typ av pension du får (exempelvis ålderspension och efterlevandepension)
 - vilken valuta din pension betalas ut i
 - aktuellt belopp i ursprungsvalutan före skatt och andra avgifter

Uppgifterna kan du hämta från beslut, utbetalningsbesked eller annat underlag som du får från myndigheten i det land som betalar ut pension till dig. Kontakta myndigheten i det aktuella landet om du saknar underlag.

Skicka in bifogad svarsbilaga och handlingar som styrker dina uppgifter.

Det är viktigt att du fyller i svarsbilagan och skickar in begärda handlingar till Pensionsmyndigheten för att vi ska kunna kontrollera att du har rätt garantipension.

Vi behöver få in ditt svar **senast den "ANGE DATUM"**.

Vad händer efter att du har lämnat uppgifter?

Pensionsmyndigheten kan komma att skicka en fråga om pension till de länder som du har bott eller arbetat i.

Garantipension är ett grundskydd som påverkas av pensioner från andra länder än Sverige vilket innebär att den kan räknas om efter det att du lämnat uppgifter om pension från annat land. Pension från andra länder påverkar även bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd samt inkomstpensionstillägg.

När kontrollen är slutförd får du antingen ett nytt beslut om din allmänna pension eller ett brev som talar om att kontrollen är slutförd.

Vad händer om du inte lämnar uppgifter till Pensionsmyndigheten?

Om du inte anmäler aktuella uppgifter om pension från annat land kan det innebära att du får fel garantipension utbetalt, som du då kan bli skyldig att betala tillbaka.

Om du har några frågor eller behöver mer tid på dig kan du kontakta handläggaren nedan.

Med vänlig hälsning

Pensionsmyndigheten

[Avsändarens namn]

[Avsändarens telefonnr]

Information om hantering av dina personuppgifter

När Pensionsmyndigheten genomför kontroller behöver vi behandla dina personuppgifter. Vi kan också behöva använda dina uppgifter för att hämta eller kontrollera information med andra myndigheter, aktörer och utländska utbetalare av socialförsäkringsförmån. Den rättsliga grunden för behandlingen finns i 114 kapitlet 7 § i Socialförsäkringsbalken.

Myndigheten är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter. Uppgifterna sparas under den tid som de behövs eller så länge som myndigheten är skyldig att spara uppgifterna. Du har rätt att begära tillgång till dina personuppgifter. Du kan läsa mer om vilka rättigheter du har på pensionsmyndigheten.se/personuppgifter.

Vårt dataskyddsombud kan nås på dataskyddsombud@pensionsmyndigheten.se.

Svarsbilaga

Skicka svarsbilaga och handlingar till *Pensionsmyndigheten, 839 77 Östersund*. Skriv ditt personnummer på alla handlingar du skickar in.

Jag har bott eller arbetat i följande land eller länder (utom Sverige)

Land	Försäkringsnummer / identitetsnummer
Land	Försäkringsnummer / identitetsnummer

Jag har pension från följande land eller länder (utom Sverige)

Land / utbetalande myndighet	Typ av pension (exempelvis ålderspension, efterlevandepension)	
Månadsbelopp i januari 2022 före skatt i landets valuta	Vid ändring under 2022 ange tidpunkt och månadsbelopp före skatt	Försäkringsnummer / identitetsnummer

Land / utbetalande myndighet	Typ av pension (exempelvis ålderspension, efterlevandepension)	
Månadsbelopp i januari 2022 före skatt i landets valuta	Vid ändring under 2022 ange tidpunkt och månadsbelopp före skatt	Försäkringsnummer / identitetsnummer

Om du har bott eller arbetat i fler länder, skriv de uppgifter som inte får plats här på ett separat papper och skicka det tillsammans med denna svarsbilaga och handlingar.

Jag har inte pension från något annat land än Sverige.

Fyll i dina kontaktuppgifter

E-postadress / Telefonnummer

Underskrift

Jag försäkrar på heder och samvete att uppgifterna jag lämnar är riktiga och fullständiga. När uppgifterna förändras måste jag meddela Pensionsmyndigheten.

_____ Datum

_____ Namnteckning

Bilaga 3

Kontroll av pension från annat land

Du får det här brevet därför att du har inkomstpensionstillägg och har bott eller arbetat i ett annat land än Sverige. Pensionsmyndigheten gör en kontroll och behöver aktuella uppgifter från dig för att kunna utreda om du får rätt inkomstpensionstillägg.

Är uppgifterna som Pensionsmyndigheten har om dina pensioner korrekta?

Pensionsmyndigheten har uppgift om att du får ange typ av pension från ange land med ange månadsbelopp och valuta, före skatt.

Pensionsmyndigheten har uppgift om att du får ange typ av pension från ange land med ange månadsbelopp och valuta, före skatt.

Kontrollera att uppgifterna är korrekta

- Uppgifterna kontrollerar du mot beslut, utbetalningsbesked eller annat underlag som du får från myndigheten i det land som betalar ut pension till dig. Kontakta myndigheten i det aktuella landet om du saknar underlag.
- Om beloppen är felaktiga, inaktuella eller om du har fler allmänna pensioner från andra länder, ska du anmäla det till oss.
- För att vi ska kunna beräkna ditt inkomstpensionstillägg på ett korrekt sätt är det viktigt att du meddelar alla pensioner i ursprungsvalutan före skatt och andra avgifter som du har från annat land.

Skicka in svarsbilaga och handlingar som styrker dina aktuella uppgifter även om uppgifterna inte har förändrats.

Det är viktigt att du fyller i svarsbilagan och skickar in begärda handlingar till Pensionsmyndigheten senast den "ANGE DATUM".

Om du inte anmäler aktuella uppgifter om pension från annat land kan det innebära att du får fel inkomstpensionstillägg utbetalt, som du då kan bli skyldig att betala tillbaka.

Om du har några frågor eller behöver mer tid på dig kan du kontakta handläggaren nedan.

Med vänlig hälsning
Pensionsmyndigheten

[Avsändarens namn]

[Avsändarens telefonnr]

Information

Vad händer när du har skickat in ditt svar?

Pensionsmyndigheten kan komma att kontakta utbetalande myndighet i de länder du har bott eller arbetat i.

Inkomstpensionstillägget påverkas av din svenska inkomstpension och pensioner från andra länder än Sverige. Förutom inkomstpension kan du ha garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd är grundskydd som påverkas av pensioner från andra länder än Sverige, vilket innebär att de kan räknas om efter att du har lämnat aktuell uppgift om pension från annat land.

När kontrollen är slutförd får du antingen ett nytt beslut eller ett brev som talar om att kontrollen är slutförd.

Hur hanterar Pensionsmyndigheten dina personuppgifter?

När Pensionsmyndigheten genomför kontroller behöver vi behandla dina personuppgifter. Vi kan också behöva använda dina uppgifter för att hämta eller kontrollera information med andra myndigheter, aktörer och utländska utbetalare av socialförsäkringsförmån. Den rättsliga grunden för behandlingen finns i 114 kapitlet 7 § i Socialförsäkringsbalken.

Myndigheten är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter. Uppgifterna sparas under den tid som de behövs eller så länge som myndigheten är skyldig att spara uppgifterna. Du har rätt att begära tillgång till dina personuppgifter. Du kan läsa mer om vilka rättigheter du har på pensionsmyndigheten.se/personuppgifter.

Vårt dataskyddsombud kan nås på dataskyddsombud@pensionsmyndigheten.se.

Svarsbilaga

Skicka svarsbilaga och handlingar till *Pensionsmyndigheten, 839 77 Östersund*. Skriv ditt personnummer på alla handlingar du skickar in.

Jag har pension från följande land eller länder (utom Sverige)

Om du har fler pensioner än två, skriv de uppgifter som inte får plats här på ett separat papper och skicka det tillsammans med denna svarsbilaga och handlingar.

Land / utbetalande myndighet		Typ av pension (exempelvis ålderspension, efterlevandepension)	
Månadsbelopp i januari 2022 före skatt i landets valuta	Vid ändring under 2022 ange tidpunkt och månadsbelopp före skatt	Försäkringsnummer / identitetsnummer	
Land / utbetalande myndighet		Typ av pension (exempelvis ålderspension, efterlevandepension)	
Månadsbelopp i januari 2022 före skatt i landets valuta	Vid ändring under 2022 ange tidpunkt och månadsbelopp före skatt	Försäkringsnummer / identitetsnummer	

Jag intygar att uppgifterna som står på sidan 1 i detta brev är aktuella och bifogar underlag som styrker detta.

Pension/pensionerna från annat land har upphört och jag bifogar underlag som styrker detta.

Fyll i dina kontaktuppgifter

E-postadress / Telefonnummer

Underskrift

Jag försäkrar på heder och samvete att uppgifterna jag lämnar är riktiga och fullständiga. När uppgifterna förändras måste jag meddela Pensionsmyndigheten.

_____ Datum

_____ Namnteckning

Bilaga 4

Kontroll av pension från annat land

Du får det här brevet därför att du har inkomstpensionstillägg. Pensionsmyndigheten har uppgifter som visar att du har bott eller arbetat utanför Sverige och gör därför en kontroll om du har pension från något annat land. Ålderspension från annat land minskar inkomstpensionstillägget. Vi behöver aktuella uppgifter från dig gällande pension från annat land för att kunna utreda om du får rätt inkomstpensionstillägg.

Du behöver själv lämna uppgifter gällande pension från annat land

Har du pension från annat land/länder än Sverige?

- Om svaret är **nej** är det fortfarande viktigt att du meddelar oss detta för att Pensionsmyndigheten ska kunna beräkna ditt inkomstpensionstillägg på ett korrekt sätt. Även om svaret är **nej** behöver du lämna uppgift om vilket land/länder som du bott eller arbetat i samt ditt utländska försäkringsnummer/identitetsnummer.
- Om svaret är **ja** behöver Pensionsmyndigheten ytterligare information om de pensioner du får. Vi behöver följande uppgifter:
 - vilket land, förutom Sverige, du får pension ifrån
 - ditt försäkringsnummer/identitetsnummer i det land du får pension från
 - vilken myndighet som betalar ut din pension
 - vilken typ av pension du får (exempelvis ålderspension och efterlevandepension)
 - vilken valuta din pension betalas ut i
 - aktuellt belopp i ursprungsvalutan före skatt och andra avgifter

Uppgifterna kan du hämta från beslut, utbetalningsbesked eller annat underlag som du får från myndigheten i det land som betalar ut pension till dig. Kontakta myndigheten i det aktuella landet om du saknar underlag.

Skicka in svarsbilaga och handlingar som styrker dina uppgifter.

Det är viktigt att du fyller i svarsbilagan och skickar in begärda handlingar till Pensionsmyndigheten för att vi ska kunna kontrollera att du har rätt inkomstpensionstillägg.

Vi behöver få in ditt svar **senast den "ANGE DATUM"**.

Vad händer efter att du har lämnat uppgifter?

Pensionsmyndigheten kan komma att skicka en fråga om pension till de länder som du har bott eller arbetat i.

Förutom inkomstpension kan du ha garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd är grundskydd som påverkas av pensioner från andra länder än Sverige vilket innebär att de kan räknas om efter att du har lämnat aktuell uppgift om pension från annat land.

När kontrollen är slutförd får du antingen ett nytt beslut eller ett brev som talar om att kontrollen är slutförd.

Vad händer om du inte lämnar uppgifter till Pensionsmyndigheten?

Om du inte anmäler aktuella uppgifter om pension från annat land kan det innebära att du får fel inkomstpensionstillägg utbetalt, som du då kan bli skyldig att betala tillbaka.

Om du har några frågor eller behöver mer tid på dig kan du kontakta handläggaren nedan.

Med vänlig hälsning
Pensionsmyndigheten

[Avsändarens namn]

[Avsändarens telefonnr]

Information om hantering av dina personuppgifter

När Pensionsmyndigheten genomför kontroller behöver vi behandla dina personuppgifter. Vi kan också behöva använda dina uppgifter för att hämta eller kontrollera information med andra myndigheter, aktörer och utländska utbetalare av socialförsäkringsförmån. Den rättsliga grunden för behandlingen finns i 114 kapitlet 7 § i Socialförsäkringsbalken.

Myndigheten är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter. Uppgifterna sparas under den tid som de behövs eller så länge som myndigheten är skyldig att spara uppgifterna. Du har rätt att begära tillgång till dina personuppgifter. Du kan läsa mer om vilka rättigheter du har på pensionsmyndigheten.se/personuppgifter.

Vårt dataskyddsombud kan nås på dataskyddsombud@pensionsmyndigheten.se.

Svarsbilaga

Skicka svarsbilaga och handlingar till *Pensionsmyndigheten, 839 77 Östersund*. Skriv ditt personnummer på alla handlingar du skickar in.

Jag har bott eller arbetat i följande land eller länder (utom Sverige) Fyll i denna ruta även om du inte uppbär pension från annat land

Land	Försäkringsnummer / identitetsnummer
Land	Försäkringsnummer / identitetsnummer

Jag har pension från följande land eller länder (utom Sverige)

Land / utbetalande myndighet	Typ av pension (exempelvis ålderspension, efterlevandepension)	
Månadsbelopp i januari 2022 före skatt i landets valuta	Vid ändring under 2022 ange tidpunkt och månadsbelopp före skatt	Försäkringsnummer / identitetsnummer
Land / utbetalande myndighet	Typ av pension (exempelvis ålderspension, efterlevandepension)	
Månadsbelopp i januari 2022 före skatt i landets valuta	Vid ändring under 2022 ange tidpunkt och månadsbelopp före skatt	Försäkringsnummer / identitetsnummer

Om du har bott eller arbetat i fler länder, skriv de uppgifter som inte får plats här på ett separat papper och skicka det tillsammans med denna svarsbilaga och handlingar.

Jag har inte pension från något annat land än Sverige.

Fyll i dina kontaktuppgifter

E-postadress / Telefonnummer

Underskrift

Jag försäkrar på heder och samvete att uppgifterna jag lämnar är riktiga och fullständiga. När uppgifterna förändras måste jag meddela Pensionsmyndigheten.

Datum

Namnteckning

www.pensionsmyndigheten.se

